

5- Gravenhage, 13 Augustus 1883.

Hoofdstuk III
6^e en 7^e afdeeling.

De Sub-Commissie uit de Commissie voor Grondwets-herziening benoemd tot het doen van voorstellen omhoerst de wijzigingen in de 6^e en 7^e Afdeeling van Hoofdstuk III, en in de artikelen 116, 117 en 132 samengesteld uit de heeren Mr B. J. L. Baron de Geer van Zutphaas, Voorzitter, Mr M. J. B. J. M. Verheijen en Mr T. M. C. Asser, Rapporteur, heeft de eer, ter voldoening aan Art. 8 van het Reglement van Orde, de bijgaande wijzigingsvoorstellen, met korte toelichting, den Heer eersten Secretaris te doen toekomen.

Voor de Sub-Commissie
(w.g.) T. M. C. Asser,
Rapporteur.

Gewijzigd Art. 54.

De uitvoerende magt berust bij den Koning.

[Bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur kunnen geene verplichtingen worden opgelegd dan brachten daantoe door de wetzelende magtiging.]

Het bedreigen van straf of het voorschrijven van policedwang tot verrechting der naleving van eenen algemeenen maatregel van inwendig bestuur kan voor den Koning niet anders geschieden dan binnen der grenzen gesteld by de byzondere wet, waarop de maatregel steunt.

Gewijzigd Art. 57.

De Koning sluit en bekrachtigt alle verdragen met vreemde mogendheden.

Hij deelt den inhoud dier verdragen mede aan de beide Kamers der Staten-Generaal, zoodra hij voordeelt dat het belang ~~en de rekeenheid~~ van het Rijk het toelaat.

Verdragen, die wijziging van het grondgebied des Rijks in Europa of in andere werelddelen inhouden, die aan het Rijk geldlyke verplichtingen opleggen of die eenige andere bepaling bevatten omrent een onderwerp, dat tot de bevoegdheid der wetgevende magt behoort, worden door den Koning niet bekrachtigd dan na door de Staten-Generaal te zijn goedgekeurd. Dene goedkeuring wordt niet vereischt, indien de wet den Koning tot het sluiten van het verdrag heeft gemachtigd.

Gewijzigd Art. 61.

De Koning heeft het opperbestuur van de algemeene geldmiddelen. Hij regelt de beroldiging van alle collegien en ambtenaren, die uit 's lands kas worden betaald, voorzover niet de wet die regeling bevat.

De wet regelt de beroldiging van de ambtenaren der rechterlijke magt.

De Koning brengt de beroldiging op de begroting der staatsbehoeften.

De pensionen der ambtenaren worden door de wet geregeld.

Gewijzigd Art. 65.

Vreemde orden, waaraan geene verplichtingen verbonden zijn, mogen worden aangenomen door den Koning en met zijne toestemming, door de Prinsen van zijn Huis.

In geen geval mogen andere Nederlanders of vreemdelingen die in Nederlandschen Staatsdienst zijn, vreemde ordebekeren, titels, rang of waardigheid aannemen, zonder bijzonder verlof van den Koning.

Gewijzigd Art. 66.

De Koning heeft het recht van gratie van straffen, door regterlijke vonnissen opgelegd.

Hij oefent dat recht niet uit dan na gehoord advies van de regterlijke magt, volgens door de wet vast te stellen regelen.

Gewijzigd Art. 67.

Dispensatie van een wet of van een algemeene maatregel van invendig bestuur kan door den Koning slechts worden verleend voorover die wet of die maatregel hem daartoe de bevoegdheid toekent.

Gewijzigd Art. 68.

Alle geschillen tuschen provincien, die geene regtgeschillen zijn, worden door den Koning beslist.

Gewijzigd Art. 69.

Wijzer
De Koning draagt aan de Staten-Generaal ontwerpen van wet voor en doet zoodanige andere voorstellen als hij noodig voordeelt.

Hij heeft het recht, de door de Staten-Generaal aangenomen wetontwerpen al of niet goed te keuren.

Gewijzigde Artikelen 116 en 117. (te samengevat in een nieuw artikel 70 bis)

De wijze van aankondiging der wetten en der algemeene maatregelen van invendig bestuur, bedoeld in art. 54, [Art. 5^e] lid en het tydstip, waarop zij aanvangers verbindend te rijn, worden door de wet geregeld.

Het formulier van aankondiging der wetten is het volgende:

"Wij enth..... Koning der Nederlanden, enz:

"Allen, die dese rollen zien of horen leren, salut! doen te weten:

"Alsoo Wij in overweging genomen hebben dat enz

(De bewegredenen der wet.)

"Zoo is het dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij dese, enz:

(De inhoud der wet.)

"Gegiven enz:

In het aankondigingsformulier der ~~en het eerste~~ lid bedoelde algemeene maatregelen van ~~invendig~~ bestuur, wordt de wet, waarop zij steunen, vermeld.

Gewijzigd Art. 132.

Lij dragen aan den Koning ter beslissing voor alle geschillen tuschen Gemeentebesturen, die geene regtgeschillen zijn.

Gewijzigd Art. 71.

Er is een Raad van State, welks ramenstelling en bevoegdheid worden geregeld door de wet.

De Koning is voorzitter van den Raad en benoemt de leden.

De Prins van Oranje heeft echter, nadat zijn achttende jaar is vervuld, van regtswege zitting in den Raad.

Gewijzigd Art. 72.

De Koning brengt ter overweging bij den Raad van State alle voorstellen door hem aan de Staten-Generaal te doen, of door deze aan hem gedaan, alsmede de algemeene maatregelen van inwendig bestuur, bedoeld in Art. 54, 2^e [en 3^e] lid en die betreffende de Koloniën en berichtingen in andere werelddelen.

De Koning hoor tijders den Raad van State over alle zaken, waarin hij dat noodig voordelt.

Het besluit des Konings omtrent zaken, waarover de raad van state gehoord, wordt aan den Raad medegedeeld.

Gewijzigd Art. 73.

De Koning stelt ministeriële departementen in, benoemt er de hoofden van en ontslaat die daar wel gevallen.

De hoofden der ministeriële departementen zorgen voor de uitvoering der Grondwet en der andere wetten, voorzoverre die van de Kroon afhangt.

Alle Koninklijke besluiten en beschikkingen, betrijf die het Rijk in Europa of wel de Koloniën en berichtingen in andere werelddelen betreffen worden door een der hoofden van de ministeriële departementen mede ondertekend.

De straf- en burgerrechtelijke gevolgen kunnen verantwoor- delijkheid worden door de wet geregeld.

II
Hoofdstuk III.
6de en 7de afdeeling.

Toelichting.

Art. 54.

Het is wenselijk, bij gelegenheid der grondwetsherziening, den omvang van 's Konings bevoegdheid bij de vaststelling van algemeene maatregelen van inwendig bestuur, te bepalen.

De in parentesi geplaatste alinea schijnt daartoe niet onmisbaar, daar de laatste alinea alles bevat wat noodig is om de bestaande onrekenheid te doen ophouden en de grenzen van 's Konings magt in dit opzigt vast te stellen. Hij zal afsluiting der wet van 6 Maart 1810 ten gevolge moeten hebben. Strafbedreiging en policedwang zullen dan steeds op een bijzondere wet moeten steunen. Door deze bepaling, in verband met de aanwijzing, in de Grondwet, der onderwerpen, die bij de wet moeten worden geregeld, zal het terrein der algemeene maatregelen van inwendig bestuur voldoende beperkt zijn, ook zonder theoretische bepaling, die bovendien het nadieel zoude hebben nieuwe onrekenheid te doen ontstaan.

Art. 57.

De wijziging in het eerste lid, betreft slechts de redactie. Tot het derde lid wordt: a) de goedkeuring geïnsicht van het gehele verdrag, waarin bepalingen als de hervangende voorhoven en dus niet alleen van die bepalingen zelve; - het verband dat tussen al de bepalingen van een verdrag bestaat, maakt de wijziging wenselijk; - b) van wijziging van het grondgebied gewagd ten einde ook annexatie (dikwijls nog meer bedoeld) dan afstand of ruiling te omvatten; - c) de uitdrukking "wettelijke regten" verduidelijkt, naar aanleiding van den bij de toepassing van het tegenwoordige artikel geraden twijfel zowel met betrekking tot het opleggen van geldelijke verplichtingen als ter aanvien van de vraag of alleen het reeds bij de wet geregelde tot de "wettelijke regten" behoort. - De laatste zinsnede doelt op wetten als die van 6 April 1875, omtrent de uitlevering van vreemdelingen, enz:

Art. 58.

Eene verduidelijking van dit artikel (1^e lid) schijnt niet noodig, daar het toch zeker is dat onder het woord opzegeraag niets anders kan worden verstaan dan onder het woord opzekerhant in de artikelen 55, 59, 61 enz.

Art. 61.

Door de toevoeging der woorden: „ voorzover niet de wet die regeling bevat,” wordt de bewering uitgesloten dat geene andere beroliging dan die van de leden der regeringsmacht, bij de wet zou kunnen worden geregeld.

Art. 65.

De uitspraak „onderdanen des Konings” (in het tegenwoordige artikel, 2^e lid) kan tot verschil van opvatting aanleiding geven. Heel schijnt voldoende het verbod toegasselijk te verklaren omtrent Nederlanders (ingeredenen of niet) en allen (Nederlanders of vreemdelingen) die in Nederlandse staatsdienst zijn.

Art. 66.

De tegenwoordige bepaling van het tweede lid is niet zonder bewaar. De hoge Raad is dikwijls minder goed dan de rechter die het omnis heeft gevonden in staat het gracie-verbaal te beoordeelen.

Heel best schijnt de regeling van het onderwerp over te laten aan de wetgever.

De wetgever zal dan ook te overwegen hebben of een bijzondere regeling noodig is voor de verroeken om vermindering van straf-tijd, nadat een deel der straf ondergaan is.

Art. 67.

De uitspraak van het tegenwoordige art. 67 „in de gevallen door de wet omschreven” is onjuist. Niet al gevallen waarin, maar de bepalingen waarmee dispensatie kan worden volleend, heeft de wet aantekening.

Heel schijnt verschillelijk de bepaling ook uit te strekken tot de algemeene maatregelen van inwendig bestuur, waarbij eveneens de regel moet zijn algemeene toepassing.

Art. 68.

De wijziging heeft ten doel om, in verband met de gewenachte instelling eender administratieve regts-magt, die over rechts geschillen besissen kan, wel te doen uitkomen dat deze niet onder het bereik van art. 68 vallen. De uitspraak: „geschillen van bestuur” omvat, volgens commigen, ook de rechts geschillen.

Van de propositie tot het „bij leggen in den minne” behoeft in de Grondwet niet gesproken te worden.

Art. 69.

Heel is twijfelachtig of de tegenwoordige redactie ook omvat de op voorstel van den Koning zullen door de Staten-Generaal aangenomen ontwerpen.

Art.

Art: 70 bis

De inhoud der artikelen nr. en 117, hier in eenen beperking samengevat, schijnt in dere afdeeling te huis te behoren. Het daaraan toegevoegde laatste lid is, in verband met het bij art. 54 aangenomen stelsel, niet sonder belang.

Art: 132.

Dere wijziging is een uitlaat van de op art. 60 voorgestelde.

Art: 71.

Er is geene reden om hier de "bijvoeging" en eene raad-gevende stem te behouden.

Art: 72.

Beperking der verplichting om den Raad van State over algemeene maatregelen van inwendig bestuur te horen, tot de in art. 54, 2^e [en 3^e] lid bedoelde, schijnt, in verband met het nieuwe stelsel omtrent die maatregelen aangenomen, wenschelijk te zijn.

Het tweede lid van het tegenwoordige artikel is weggelaten, omdat dit onderweg in het nieuwe artikel 70 bis is geregeld.

Van het tegenwoordige tweede (voegendeerde) lid is alleen de redactie verbeterd.

In het laatste lid zijn weggelaten de woorden, "De Koning alleen beslist," omdat sommigen in die woorden een beletsel hebben gezien om den Raad van State zelfstandige magt (administratieve regsmagt) op te dragen.

Art: 73.

De wijziging in het derde lid (het vierde van het tegenwoordige Art. 73) heeft ten doel allen twijfel weg te nemen omtrent de toepasselijkheid van het beginnelijk op de besluiten en beschikkingen die de Koloniën en Berittenen betreffen.

De wijziging van het vierde lid (het derde van het tegenwoordige artikel) maakt de bewering onmogelijk dat ook de politieke verantwoordelijkheid regeling bij de wet zou behoeven.

De omverstelling van het derde en het vierde lid is wenschelijk, omdat duidelijk blijkt dat de wettelijke regeling der verantwoordelijkheid van de Ministers ook (en vooral) moet betreffen die welke uit de mede-ondertekening van Koninklijke Besluiten en Beschikkingen voortvloeit.